

Коментар кон Предлог-Законот за изменување и дополнување на Кривичниот Законик - КЗ, 'Вер 1.1 од 14/09/2018' како и коментари кон веќе постоечките одредби на КЗ, и неимплементирањето за предлог-препораката за измени од Прибе, и барање за произнесување на предлагачот на измените на законот по прашањата кои се наведени низ текстот.

Воведен дел

Коментар на Член 25 од Предлог-Законот за изменување и дополнување на Кривичниот Законик, 'Вер 1.1 од 14/09/2018' каде се вели:

„По членот 369 се додаваат нов наслов и нов член 369 – а, кои гласат:

„Откривање на идентитет на загрозен или заштитен сведок, соработник на правда или жртва која се јавува во својство на сведок

Член 369-а

(1) Тој што неовластено на друг ќе му соопшти, стори достапни, предаде или објави податоци за идентитет или податоци кои можат да овозможат откривање на идентитетот на заштитен сведок вклучен во програма за заштита на сведоци, лице за кое е започната постапка за вклучување во програма за заштита на сведоци или за примена на процесни мерки за заштита согласно закон, или ќе преземе друго дејствие заради откривање на податоци за идентитетот на тоа лице или негово пронаоѓање, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(2) Ако лицето од ставот (1) чиј што идентитет е откриен или нему блиско лице било тешко телесно повредено или му биле одземени или ограничени други негови права или за него настапиле други тешки последици, сторителот ќе се казни со затвор најмалку четири години.

(3) Со казната од ставот (2) ќе се казни и сторителот што со откривањето на идентитетот на лицето ќе спречи или значително отежне водење на кривична постапка за кривични дела за кои е предвидена казна затвор од пет години или потешка казна.

(4) Ако поради откривањето на идентитетот на лицето од ставот (1) настапила смрт на него или нему блиско лице, сторителот ќе се казни со казна затвор од најмалку десет години или доживотен затвор.““

Потребата од заштитување на сведок се јавува само ако има опасност по неговиот живот или животот на неговите најблиски.

Значи се подразбира дека доколку информациите околу заштитата, односно идентитетот и локацијата на сведокот бидат протечени евентуалната штета која е претпоставена од опасноста е посакувана цел, што може да се изедначи со „обид за убиство“ - затоа што доколку судот и обвинителството веруваат дека опасноста е реална и дозволат заштита на сведокот - тогаш автоматски тој што ќе ги протече информациите за сведокот извршува работа во насока опасноста да се оствари.

Според ст. 1 зошто некој би сакал да биде заштитен сведок - за ако некој го наководи и добие тешка политичка репресија - како на пример да го избркаат од работа на државно а секој приватњак да го брка или воопшто да се плаши да го прими на работа - а кодошот кој ги открил за него информациите да добие условна казна?

Ве молам да ми дадете одговор за вашето стојалиште кон ова хипотетичка претпоставка.

Според ст. 2 - ако блиски лица на сведокот бидат киднапирани и им се изгуби секоја трага протекувачот ќе биде казнет на пример со 5 години затвор, да речеме дека ефективни ќе

одлежи 3 години и ќе излезе од затвор. За него делото кое го направил е досудено и завршено. И него повеќе не може да му се суди два пати за истото дело. Но што ако по изрекувањето на конечната и извршната пресуда и започнувањето на издржувањето на казната почнат на сведокот дома на делови да му ги испраќаат т.е. да ги касапат блиските што биле киднапирани, што тогаш?!

Најодговорниот кој овозможил масакрот да се случи ќе излезе од затвор за три години - зошто некој би сакал да биде заштитен сведок под овие услови, опасности и ризици?

Ве молам да ми дадете одговор за вашето стојалиште кон ова хипотетичка претпоставка.

Предлагам:

Протекување на податоци за идентитетот на сведокот, минималната казна треба да биде од „обид за убиство“ со можност за проширување до „обид за убиство на повеќе лица“ зависно од семејните прилики на заштитениот сведок па до доживотен затвор без можност за помилување соодветно на штетата која ќе настане или нема да настане од самото протекување. За никој никогаш во никаков смисол да не проба на своја иницијатива да протече податоци - друго е протекувачот да бил уценет тоа да го направи - тогаш судот ќе смета дека протекувачот го направил тоа под присилба. Зависно од околностите може ќе се смета дека делото го направил во крајна нужда да го спаси својот или животот на своите блиски, случај во кој може комплетно да биде ослободен од одговорност, но во секој друг случај треба да оди на долга казна затвор или доживотен затвор но и во двете варијанти казната затвор треба да биде досудена со нагласување за „без можност за преиначување на казната затвор во условна казна“ – за да се нагласи тежината на делото – за волја на вистината тука случајот е црно-бел и нема сиви нијанси.

Коментар кон веќе постоечките одредби на Кривичниот Законик

ДЕЛ 1.

„Нужна одбрана“ од Член 9, и „Крајна нужда“ од Член 10 во однос на т.н. „Дворска доктрина“.

Ве молам да ми дадете одговор зошто во Кривичниот Законик на Република Македонија не е имплементирана т.н. Дворска доктрина (анг. Castle doctrine)?

Дефиниција: Дворската доктрина, исто така позната како „Закон на дворецот (замокот)“ или закон за одбрана на живеалиштето, е легална доктрина која го означува живеалиштето на лицето или било кое легално окупирано место од него односно место кое го лицето го владее по пат на сопственост или наем, на пример: куќа, стан, автомобил, камп-приколка, како место во кое тоа лице има заштита и имунитет што дозволува во одредени околности да користи сила, а во одредени случаи и смртоносна сила како би се заштитил себеси против натрапникот, ослободен од судско гонење за последиците кои произлегле од користената сила.

Терминот „Дворска доктрина“ е најчесто користен во САД но и многу други држави во кои произведува слични принципи во нивните закони.

Лицето може да има должност да се повлече и да избегне насилство ако е тоа разумно да го направи. Дворската доктрина ја намалува должноста за обврската лицето да се повлече доколку истото биде нападнато во сопствениот дом односно легално окупираното место.

Смртоносната сила може или да биде оправдана, со товар на обезбедување на докази за спречување на докажувањето на обвинувањата или афирмативна одбрана против убиството во случаите „кога лицето разумно се плаши од неизбежна опасност од смрт или тешка телесна повреда за себе или за друг.“¹

Дворската доктрина не е дефиниран закон на кој може да се повикува, туку преставува пакет на принципи кои можат да бидат инкорпорирани во некоја форма во многу правни системи. Дворската доктрина не обезбедува цивилен имунитет, како на пример за погрешни смртни случаи кои имаат многу помал товар на докажување.

Историјат на терминот: Правниот концепт на неповредливоста на домот е познат во западната цивилизација уште од времето на Римското Царство. Во англиското обичајно право терминот произлегува од изреката дека „домот на Англичанецот е негов дворец (замок)“. Овој концепт е основан како англиско право од страна на правник од XVII век Сер Едвард Коук, во неговите Институти на Законите од Англија, 1628: „За куќата на човекот е неговиот дворец, а домот е најбезбедно засолниште.“²

Според Џим Сотил поранешен детектив во полицијата од Њујорк и сертифициран инструктор за стрелање со огнено оружје вели дека на часовите за оружје кои ги предава им објаснува на кандидатите дека: „На пример ако кога ќе си дојдете дома од град една вечер, ја отворате вратата и гледате двајца луѓе во вашата дневна соба кои држејќи го вашиот HD LCD телевизор во раце се со намера да си отидат, доколку не постои знак дека се вооружени вие не смеете да ги застрелате.

Запомнете во Њујорк немаме смртна казна за грабеж колку и да е скап односно колку и да е голема вредноста на објектот кој е предмет на кражба.

Во ситуација натрапникот кога е вооружан со што било што може да ве убие било да е тоа и шрафцигер во неговата рака, тогаш можете да го застрелате за да го заштитите својот живот. Мора фактичката состојба на местото на кривично-правниот настан да го потврди тоа што ќе го изјавите дека сте го убиле натрапникот затоа што сте биле исплашени за вашиот живот.“³

Во спротивно од горенаведениот пример се подразбира дека ќе се смета за убиство.

Статистиката во Р.М. кажува дека ослободување од казна се користи исклучително мал број на пати, скоро никогаш, нешто што на жртвата и испраќа порака дека судот и вика:

„Без разлика колку си се исплашил дека ќе умреш, требало да се усредочиш на тоа да не му пукаш на напаѓачот во телото туку во нозете, па не си ти што треба да судиш тоа е наше, ние ќе го осудевме, и ќе го пуштевме за некоја година да дојде да заврши што почнал (т.е. да те отепа од втора мајка).“ Ова е умоболно, надвор од здравиот памет.

Еден од најстрашните примери за ова е таткото кој ја бранел ќерката која седела во колата што ги убил двајцата кои сакале да ја отворат врата и да го земат девојчето додека надвор се заканувале и тепале. Убил двајца Албанци - па што ако се Албанци, и попови и оци да биле ако се заканувале со смрт на негово блиско лице уште 100 пати да се врати во истата ситуација пак ќе ги убие. И што? Ако го изваделе девојчето од кола веќе нема да може да пука

¹ Assembly, No. 159, State of New Jersey, 213th Legislature, The "New Jersey Self Defense Law" (PDF). May 6, 2008. Retrieved 2009-03-19. "The "Castle Doctrine" is a long-standing American legal concept arising from English Common Law that provides that one's abode is a special area in which one enjoys certain protections and immunities, that one is not obligated to retreat before defending oneself against attack, and that one may do so without fear of prosecution.

² https://en.wikipedia.org/wiki/Castle_doctrine

³ <https://www.citizen-times.com/story/opinion/contributors/2014/03/22/the-castle-law-to-shoot-or-not-to-shoot/6705605/>

затоа што би можел да ја погоди и нејзе, што требало некој да и го скрши вратот на паркинг, или требало да ја силуваат или што поточно?!

Таткото со години се влечеше по судовите и на крајот Врховен му потврди доживотна казна затвор.

Втор бизарен случај е тој со дедото кој ги убил крадците со ловциската пушка за да ја спаси бабата, што додека да заврши делото, дедото или бабата може да умрат од старост.

Не барам од Вас да коментирате судски одлуки, засновани на моменталниот Кривичен Законик, само сакам да ја доловам поентата. Во тој контекст моето мислење е дека треба да се дозволи секој кој во својот имот ќе се почувствува загрозен од смртна опасност да може да го усмрти загрозувачот како во САД и другите земји кои ја имплементираат т.н. Дворската доктрина во својот кривично-правен систем, а не луѓето да немаат право на одбрана ни на својот живот, ни на животот на своите блиски, ниту на својот имот.

Бидејќи судот претежно во над 99% од случаите досудува осудителна пресуда и во случај на нужна одбрана и во случај на крајна нужда тогаш не би сакал да верувам дека сите судии го заобиколуваат или не го користат законот, повеќе би верувал дека законот не е доволно прецизен, па со допрецизирање и додавање на ставови кои произлегуваат од принципот на т.н. „Дворската доктрина“ верувам дека оваа пракса би се променила, безбедноста и чувството на сигурност на граѓаните би се подигнале на многу повисок степен, а истото важи и за општественото чувство на постоење на закон и ред.

Патем ова ќе бара граѓаните да се информираат за што е тоа сразмерна сила во однос на примерот што е даден погоре со кражбата на телевизорот.

ДЕЛ 2.

Условна

„Условен отпуст од Член 36

(1) Осудениот може да се отпушти од издржување на казна затвор под услов до истекот на времето за кое е изречена казна да не стори ново кривично дело, ако се поправил така што основано може да се очекува дека на слобода добро ќе се однесува, а особено дека нема да врши кривични дела. При оцената дали осудениот условно ќе се отпушти ќе се земе предвид неговото поведење за време на издржувањето на казната, извршувањето на работните обврски со оглед на неговата работна способност и други околности што покажуваат дека е постигната целта на казнувањето.

(2) Условно може да се отпушти осудениот кој издржал половина од казната затвор.

(3) По исклучок, условно може да се отпушти и осуден кој издржал само една третина од казната затвор под условите од став 1 и ако посебни околности, што се однесуваат на личноста на осудениот, очигледно покажуваат дека е постигната целта на казнувањето.“

(ставови 4,5,и 6 не се битни за целта на коментарот)

Ова е најлошиот член не само од Кривичниот Законик туку од сите закони заедно. Постоенето на овој член го руши целиот правен поредок во државата, уништува се останато од кривичниот законик, е единствено одговорен за недовербата на граѓаните во законодавниот систем каков што е, и во однос на тоа постои само едно решение:

Во овој член по ставот (6) да се додаде нов став (7) кој ќе гласи: „(7) Освен доколку со овој закон не е поинаку определено.“;

И да се додаде нов став во одредени членови дека за делата кои тие ги опфаќаат се без можност за преиначување на казната затвор во условна казна.

Инструментот преиначување во условна казна е нешто што треба да се ревидира во комплет и при тоа ревидирање никако да не смее некој да добие условна казна дури и ако претходно не бил кривично осудуван, но сепак бил пријавуван и опоменуван, подлежел на дисциплински постапки во кој бил пронајден за виновен, бил повикуван на кривична одговорност а се спогодувал по пат на медијација.

Верувам дека во еден огромен број овој инструмент е злоупотребен па нема да биде лошо доколку голем дел од преиначувањата се укинат.

ДЕЛ 3.

Пиратерија

Член 157 Повреда на авторско право и сродни права

Член 157-б Пиратерија на аудиовизуелно дело

Член 157-в Пиратерија на фонограм

Со ваква регулатива се остава можност да се полнат затворите со луѓе кои не преставуваат никаква опасност по никого.

Делата кои ги направиле се чисто финансиски или популистички - во светот дадени ствари се пиратеризираат за слава, како затворот помага во овој проблем?

Прво и основно казната доколку воопшто ја има може и мора да биде единствено само парична. Кој немал во животот пиратеризиран Windows на компјутер? Ајде сега да ја осудиме цела држава? Еднакво општество за сите?

Со членовите за пиратеријата се штитат права на фирмите кои кога ќе се судрат со проблем на пиратерија што е различно од крадење на патент доаѓа само известувачко писмо наречено „Case & Desise“ односно „Случај и проблем“ или буквално земено „Случај и болест“ каде сторителот на пиратерија добива жолт картон и поминува секогаш само со опомена.

И тоа е така за секој следен случај. Односно треба два или повеќе пати да се случи еден ист случај на пиратеризирање на еден ист производ од едно исто лице па тогаш можеби доколку и по опоменувањето сторителот не престанал со дејствието би се започнала судската парница, иако и тогаш не е морално. Ова е вака затоа што штета од пиратеријата ниту може да се претпостави, ниту може да се ограничи, ниту може да се запре. Луѓето едноставно се помируваат, тоа е чест случај и скоро секогаш се смета дека не вреди да се трошат пари по судски парници, за кои судот најверојатно ќе досуди астрономска казна од кои тужителот - оној кој му биле повредени авторските права нема да може да наплати ни 1% од сумата, а капак на се не и се исплати ни на државата затоа што најчесто ќе треба сама дури и судските трошоци да си ги плати. Обвинетиот најверојатно ќе заврши во затвор, само што делото се смета за толку многу незначително што со писмо за јавно извинување најчесто фирмите се повлекуваат од барањата кон обвинетиот, со самото тоа знаат и да ја повлечат целата пријава. На државите не им се исплаќа да ги полнат затворите со луѓе што направиле пиратерија затоа што не е тоа некое сериозно дело. Така во САД програмер Алекс А. Кибкало, кој сакал да го прекопира системот за активирање на лиценците на Серверските оперативни системи на Мајкрософт низ светот, му се случило следново:

На 31-ви март 2014 година Кибкало пред судот е изведен и обвинет за низа дела за кои е соочен со можна казна затвор од максимум 10 години и плаќање на оштета од 250.000 долари, како и по завршувањето на затворската казна од 10 години, плус дополнителни 3 години условна казна. Истиот ден му е одредена мерка притвор во федерален затвор во САД.

Кибкало од затворот испратил писмо до судот во своја одбрана во кое во меѓудругото се вели: „Од овој момент, длабоко жалам, за споделувањето (одлевањето) на информациите.

Го направив тоа бидејќи ја изгубив работата, за која можев само да сонувам. Покрај тоа кога најдов друга интересна работа по една година ехото од моите грешки го зеде и тоа од мене. Сигурен сум дека си добив добра лекција, што си ја заслужив.“

На главниот претрес Кибкало се изјаснил дека е виновен по сите обвиненија т.е. целосно ја презел вината.

На 11 јуни 2014 година Алекс А. Кибкало е официјално осуден на само 3 месеци затвор, и плаќање оштета на Microsoft во висина од 22.500 долари, и му било соопштено дека бидејќи овде бил вработен врз основа на работна виза дека по завршувањето на казната ќе биде депортиран назад во Русија. Малку покасно плаќањето на 22.500 долари судот го поништил бидејќи судиите сметале дека Кибкало не е многу веројатно да може т.е. не би имал од каде да ја плати оваа сума.

Во Македонија може за пиратерија да биде осудено лице на 5 години затвор. За што ли би било тоа, ако го прекопира цел Државен Архив?

ДЕЛ 4.

Проституција

„Проститутка е жена која го продава своето тело за пари.“

Прво и основно жиголата се машки проститутки, така да дефиницијата не ги опфаќа баш. Како и да е самата дефиниција не е точна, затоа што проститутката не продава делови т.е. органи од своето тело, туку како што некој го употребува мозокот за да му заврши интелектуална работа на некој друг и за тоа добие хонорарен надомест, еве на пример преведување, цртање, и сл., или некој го употребува своето тело за физички да го заштити некој друг или да изврши друга физичка активност за туѓа цел, така и проститутката го употребува своето тело за да изврши туѓа цел. Сите овие за ставањето себеси на употреба на друг добиваат пари. Кој што одлучил да употребува е право на личен избор заштитено по Устав. Најважно од се е што никој ништо не губи од тоа што го прави, секој има право на слободен избор во своите постапки и да не штети на никого и **конечно е против член 32 од Уставот** каде се вели:

„(1) Секој има право на работа, слободен избор на вработување, заштита при работењето и материјална обезбеденост за време на привремена невработеност.“

Која е пораката која ја испраќа Р.М. со забраната за проституција, може би е: „Можеш да имаш секс со кого сакаш и колку сакаш, ама не смееш да наплаќаш за тоа?!“ или нешто друго?

При постоење на легални со авторски права заштитени македонски порно филмови, каде е смисла во ваквата поставеност?!

Треба да биде легална професија. Во контекст на ова треба се избрише Член 191 од КЗ за Посредување во вршење проституција, затоа што сигурно ќе се отворат ескорт-служби и/или служби за посредување.

ДЕЛ 5.

Кривични дела против изборите и гласањето

Од една страна ДИК излегува со конечни резултати од друга страна постои можност за водење на кривично дело против изборите и гласањето, од кое исходот може да излезе дури и по завршувањето на мандатот на парламентарниот состав. Тука се отвора крајно комплицирана ситуација - дали пратениците кои во Собранието оформиле мнозинство дошле до тоа на легален или не легален начин што директно го прави и самиот состав на Собранието и парламентарното мнозинство легално или нелегално односно легитимно или нелегитимно, од што пак доколку излезе дека е нелегално, тогаш тоа повлекува со себе дека и сите гласања се нелегални, што пак резултира со тоа дека законите ги донела нелегална власт, понатаму истиот тој сооднос на власт и опозиција го бира новиот состав на ДИК, кој автоматски исто така ќе биде нелегитимен и нелегален, па така доаѓаме до моментот дека од тука натаму и нелегална комисија нема да може да спроведе наредни легални избори што завршува со правен вакуум и така настанува општ хаос!

За да се спречи ваков можеен развој на настаните треба кривичните дела опфатени во делата против изборите и гласањето да бидат означени како примарни и да се судат по итна постапка во не подолг севкупен период од 14 дена, по чиј истек би имало конечни пресуди, во спротивно односно доколку тие не би биле конечни мораториумот никогаш нема да заврши, и ќе се упока целиот легален законодавен систем.

ДЕЛ 6.

Заразна болест со смртен исход.

„Пренесување заразна болест“ од Член 205

Недостасува тоа што ако се пренесе неизлечива брзо прогресивна заразна болест - тоа се сведува на некој вид на труење на организмот кое пак се рамни на одложено убиство односно дејствието и целта се остварени а последицата е неизбежна.

Пример: Зараза со антракс по која смртта настанува за помалку од недела дена.

Ова е недостаток кој отвора такви можности.

ДЕЛ 7.

Бизарни трансплантации на органи

Пропустот по член 129, или по член 210 Недопуштено пресадување делови од човечкото тело - би требало да има **нов член што ќе ја забрани можноста да се врши бизарна трансплантација на животински органи во човечко тело, и обратно човечки органи во животно.** Во моментот е забрането само оплодувањето човек-животно.

ДЕЛ 8.

Сторителите на нечовечките кривични дела се неразумно толерирани а треба да се смртно казнети или минимум доживотно казнети (трајно изолирани од општеството) затоа што заради нивниот ментален склоп за кој медицински е утврдено дека е траен и неизлечлив не постои никаква фактичка можност да бидат исполнети „Целите на казнувањето“ од член 39 од КЗ.

Човек по дефиниција е самосвесно суштество. Свесноста и совесноста го разликуваат од животните кои се водат по инстинкт, потреба и нагон. Хормонските пореметувања всушност се неизлечиви болести.

Во однос на делото „Силување“ од Член 186

Силувањето се остварува по инстинкт дека жртвата може да биде совладана, во моментот на нагон со цел задоволување на потреба, и физичка и психичка во смисла на трофејно остварување, без грижа на совест што се случува и што понатаму засекогаш ќе се случува со жртвата, како и без свесноста за трагата што ќе го остави тоа дејство и врз жртвата и нејзините најблиски, и врз општеството, и врз него како сторител и врз неговите најблиски, без свесност дека ќе биде држен во изолација односно во затвор каде што ќе гледа исклучиво лица од ист пол.

Со тоа што оваа дефиниција ги негира сите човечки особини кои ги разликуваат луѓето од животните, се поставува прашањето: дали силувачот не е човек туку е животно со можност да зборува и комуницира со луѓето (слично како видови на папагали кои зборуваат⁴), и кога е тоа така доаѓаме до заклучок дека него не треба да му се суди како на човек затоа што можеби не треба да се смета за човек, туку треба најхумано да се еутанизира со што би се покажала и совесност од другата страна дека не се сите како него со тоа што во моментот на смртта нема да биде изложен на непотребно страдање. Односно ќе се исполни целта, а тоа е да го нема.

Во земја како Р.М. која нема смртна казна ќе мораат македонските жртви на силување затоа што вредат помалку од жртвите во државите во кои има смртна казна да се задоволат со доживотна казна затвор. Но не, македонскиот правосуден систем одлучил дека доволна казна е најмногу до 10 години затвор, но ако добро се однесува сторителот а таму во затворот е за силување така да нема да ги силува истите како него и ќе излезе од затвор кога ќе помине 1/3 од казната. Значи за три години пак е спремен за акција, можеби дури и со надградени и проширени знаења како овој пат да не го фатат, или сега да нема кој да го пријави т.е. да се реши од жртвата.

Ова е нашиот правосуден систем.

Истото важи и за делото „Обљуба врз немоќно лице“ од Член 187, иако тука доколку имало тешка телесна повреда може да се досуди доживотен затвор - па со што се кажува следниов апсурд: „Многу од немоќните лица можат да бидат со психички растројства и не свесни за настанот, така да ем не знаат што се случило ем сторителот ќе го затвориме засекогаш, овие другиве свесните, со искуство, тие сега ќе научат повеќе да се пазат, па ќе го пуштиме сторителот за 3 години.“

Полов напад врз дете кое не наполнило 14 години - член 188, исто како претходните две само што жртвата е уште помалку способна да се одбрани, т.е. да пружи отпор.

⁴ Можеби некој ќе рече дека оваа споредба е екстремна, но таа има своја поента, клонирањето е забрането според член 128-а, но не пишува како ќе се постапува со возрасен клон, или клониран генетски материјал. Исто така законот не пропишува што подразбира под човечко суштество, дали клонот се вбројува во човечко суштество или не.

Но тоа не е се, во Македонскиот пенолошки систем дури има и иронија но за жал тоа е следнава вистинита поставеност: пенолошкиот систем односно системот за спроведување и извршување на казнувањето е оптоварен и нема место за сите да седат во затвор долго време, и затоа како да се работи на едукација „направи потешко дело за помала казна“. Зошто за едно силување некој да оди од 3 до 10 години затвор (**значи излегува за 1/3 т.е. или за помеѓу 1 година и 3 години и 4 месеци – каде 1 година е 1/3 од тригодишна пресуда, а 3 години и 4 месеци се 1/3 од максимална десетгодишна пресуда**), кога за „Засновање ропски однос и превоз на лица во ропски однос“ од Член 418, „Трговија со луѓе“ од „Член 418-а, и „Организирање на група и поттикнување на извршување на делата трговија со луѓе трговија со малолетно лице и криумчарење на мигранти“ од Член 418-в, „Трговија со дете“ од Член 418-г, се лежи исто толку а најчесто и помалку. Па така ќе се најдат во затвор повеќе силувачи, ќе се видат колеги, се организираат во еден синдикат за правата на робовладетелите и почнуваат да се занимаваат со горе набројаните дела.

Член 10 од Уставот на РМ во однос на доживотниот затвор:

„Животот на човекот е неприкосновен. Во Република Македонија не може да се изрече смртна казна по ниту еден основ.“

Кога ќе слушнеме на англиски „*life in prison without the possibility of parole*“ тоа во македонскиот јазик се преведува како „доживотен затвор без можност за помилување“ што е погрешен превод. Зборот „*parole*“ на англиски означува „условна казна“ од што доаѓа дека правилниот превод на фразата „*life in prison without the possibility of parole*“ е „**доживотен затвор без можност за преиначување на казната затвор во условна казна**“.

Фактите докажуваат дека животот во затвор без можност за преиначување на казната затвор во условна казна (анг. *life in prison without the possibility of parole - LWOP*) е брза, тешка и извесна казна. Реалноста е дека луѓето осудени на доживотен затвор без можност за преиначување на казната затвор во условна казна се осудени да умрат во затвор и тоа е она што се случува: умираат во затвор од природни причини.

Казната затвор без можност за преиначување на казната затвор во условна казна има две предности во однос на смртната казна:

- Прво е тоа што извршувањето на смртната казна (се мисли на еутаназиа, а не на стрелање) е три пати поскапа од казната „затвор без можност за преиначување на казната затвор во условна казна“, и

- второ, ако се направи грешка со казнување на невино лице на смрт, тоа не може да се поправи.

Смрт во затвор е сигурна казна: Затворениците не се ослободени порано. Ниту еден осуден на доживотен затвор без можност за преиначување на казната затвор во условна казна не бил ослободен „на условно“ во Калифорнија или било која друга држава на САД. Осудените на затвор без можност за преиначување на казната затвор во условна казна остануваат во затвор за остатокот на нивниот живот и умираат во затвор.

Во САД сите пресуди, вклучувајќи ја и смртната пресуда се еднакви пред можноста за давање на помилување од страна на гувернерот на државата (гувернер е претседател на една федералната држава во САД – компаративно во Р.М. тоа право го има само Претседателот на републиката). Како и да е во Калифорнија ниту еден гувернер ниту демократ ниту републиканец не дал помилување на затвореник кој бил осуден на затвор без можност за преиначување на казната затвор во условна казна, и никогаш таков затвореник не бил пуштен „на условно“.

Последен пат кога некој гувернер ја искористил својата извршна моќ да даде помилување во случај на убиство било пред повеќе од 30 години, кога Роналд Реган ја заменил смртната казна на ментално болен затвореник со казна доживотен затвор.⁵

Во САД има фраза „Throw the book at him“ или во превод: „Фрли му ја книгата“ каде на книгата се мисли на „кривичниот законик“ па доаѓа „Фрли му го кривичниот законик“. Ова означува дека судијата ќе изрече тешка казна за поединец за сторено кривично дело. Не постои друга казна потешка од доживотната казна, освен смртната казна.

Доживотната казна обично е резервирана за најсериозните злосторства, како што се убиство, масакр или силување, како и тероризам и дела против државата.

Должината на доживотна казна трае толку колку и животот на осуденикот. Сепак, поединец може да добие пресуда која потенцијално би можела да му овозможи да биде ослободен во одреден момент. На пример, судијата може да изрече доживотна казна затвор со можност за условување. Ова значи дека откако сторителот ќе ги отслужи првите 30 години од казната доживотен затвор, би можел да добие можност да излезе од затвор „на условно“ кое ќе трае до крајот на неговиот живот. Условната казна затвор е под надзор на судот, па судот ќе го надгледува сторителот преостанатите години откако истиот ќе излезе од затвор и ќе врши строг надзор над него до неговата смрт.⁶

Република Македонија не е единствената држава во која е укината смртната казна - само што проблемот е што празнината во кривичниот законик која произлегла од укинувањето на смртната казна не е пополнета - таа празнина мора да биде пополнета со став кој би гласел: **„без можност за преиначување на казната затвор во условна казна“** во една третина од членовите во Кривичниот Законик.

Нашата (не)правда е ставена на „репит“ (повторување) така да кај нас без прекин има повторници на делата и тоа никако не може ниту да се намали а не па крај да му се стави.

За нештото да има смисла и да биде праведно доволно е да се водите, од реалното, логичното и возможното.

Менталниот склоп или психата во една личност е над 90% фиксна работа.

Постои околност која и правно и медицински 100% ја оправдува смртната казна.

Во одбрана на веќе укинатата смртна казна - би се рекло ако ги убиеме сторителите на тие и тие кривични дела ние сме исти како нив - вака ќе одат во доживотен затвор за да имаат многу време да се покаат. - Ова може да го кажат само луѓе што од медицината не знаат ама баш ништо, а тоа што го научиле за општеството не го научиле сами, најверојатно некој нешто им кажувал ама тие не го разбрале како што треба, или не дај Боже некој им наредил да биде така.

Социопати и психопати

Социопат е лице со антисоцијално растројство на личноста.

Антисоцијалното растројство на личноста е дефинирано во Дијагностичкиот и статистичкиот прирачник за ментални нарушувања (книга која ги содржи дијагностичките критериуми за ментални болести) како нарушување на личноста од кластер Б (оние кои се драматични и емоционални).

Додека социопатија може да се дијагностицира само на возраст од 18 години или повеќе, следните карактеристики мора да бидат присутни пред возраст од 15 години за дијагноза:

- Повторливо прекршување на законот

- Лажење и измамување

⁵ <https://www.aclunc.org/article/truth-about-life-without-parole-condemned-die-prison>

⁶ <https://study.com/academy/lesson/what-is-a-life-sentence-definition-length-statistics.html>

- Физичка агресивност
- Невнимателно непочитување на безбедноста на себе или на другите
- Постојана неодговорност во работните и семејните средини
- Отсуство на каење.

Психопатијата наспроти социопатијата

Психопатијата може да се смета за потешка форма на социопатија со повеќе симптоми. Затоа, сите психопати се социопати, но не сите социопати е морално да се психопати.

Според Друштвото за проучување на психопатија, психопатските карактеристики вклучуваат:

- Отсуство на вина / каење
- Отсуство на емпатија (отсуство на чувството и можноста за разбирање и споделување на чувствата со друг, или отсуство на сочувство)
- Отсуство на длабоки емотивни приврзувања
- Нарцизам
- Површен шарм
- Нечесност
- Манипулативност
- Непромислено преземање ризик

Покрај ова, се нагласува и фактот дека приближно 93% од психопатите се кривично гонети.⁷

Даден човек е психопат - термин што означува - дека има патологија (болест) на психата - во овие случаи најчесто е вродена или предизвикана во детството, но во секој случај нема лек за нејзе. Овој човек не чувствува грижа на совеста и не е способен за дадени чувства како што се сочувствувањето и љубовта и чувството на вина, значи тој никогаш нема да биде во можност да се покае, каде под никогаш се подразбира целиот период поминат во затвор се до крајот на неговиот живот - од каде следува дека казната не ја задоволила правдата односно ниту тој го сфатил делото ниту рехабилитацијата одела во некој правец, а се остава простор и ризик повторно да изврши кривично дело во затворот - како што кажав и погоре со тоа што неговиот ментален склоп е неизлечлив не постои никаква фактичка можност да бидат исполнети „Целите на казнувањето“ од член 39 од КЗ. - Кога тоа е веќе фиксно - тогаш доколку овој човек биде усмртен - истите како него ако не за ништо друго барем се способни за чувството на страв за сопствениот живот па ќе размислат повеќе пати дали ќе тргнат да прават дадено кривично дело или не.

Единствена до некаде адекватна замена за ова е доживотен затвор без можност за преиначување на казната затвор во условна казна – казна која ќе се спроведува во комплетна изолација, можеби во психијатриско одделение во затворот, каде за затвореникот ќе се гарантира дека е под силни лекаства и дека не преставува опасност ниту за другите затвореници ниту за персоналот на затворот - и се така ќе го чуваат и медицински ќе го третираат додека не му дојде денот да умре.

Во природата на луѓето е да сакаат овој тип на луѓе никогаш да не го видат светлото на денот. Ако биде затворен овој престапник на доживотен затвор каде што постои можност и тој самиот да биде жртва на сличен начин, тогаш неговата жртва можеби и ќе се опорави психички и од самата помисла на тоа дека ете и на сторителот му се вратило во еднаква мера. Доколку на истиот му биде изречена смртна пресуда, за некои тоа може би било позадоволително. Сигурно сите ќе си речат: „некој него нека му направи така или на неговите

⁷ Делот за „Социопати и психопати“ е преведен од следниот линк:
<https://www.healthyplace.com/personality-disorders/psychopath/psychopath-vs-sociopath-what-s-the-difference>

најблиски да види, да доживее, па после нека го убијат.“ Нема потреба да се срами некој од тоа чувство. Сите го чувствуваат на ист начин.

Факт е дека смртната пресуда или доживотен затвор БЕЗ МОЖНОСТ за преиначување на казната затвор во условна казна се соодветна казна за сите видови на вршители на најтешките кривични дела.

Поставувањето на 10 години како максимална казна затвор за делото силување или минимална долна граница од 4 години во најтешки случаи како во силување од повеќе лица со смртни последици без да се нагласи дека може да се досуди доживотен затвор (таков каков што имаме во моментот со можност за преиначување)- во однос на тоа што во САД на судот на располагање му е казната **доживотен затвор БЕЗ МОЖНОСТ за преиначување на казната затвор во условна казна** е срам за Република Македонија!

Ве молам да ми дадете одговор за вашето стојалиште кон ова законска поставеност и како никој до сега не се повика и не беше заинтересиран за оваа споредба?

ДЕЛ 9.

МАСОВНИ ШТЕТИ од големи до огромни размери. Тука доаѓа делот каде што во некои држави може да се изречат 400 години затвор, или 2-3 доживотни роби, се со цел да се нагласи тежината на нечовечноста на делото.

Масовни штети и труења - како кривични дела против населението.

А. ШТЕТНИ ЛЕКОВИ:

„Производство и пуштање во промет штетни средства за лекување“ од Член 212

„Производство и пуштање во промет штетни прехранбени и други продукти“ од Член 213

„Тешки дела против здравјето на луѓето“ од Член 217

- некое лице е тешко телесно повредено или здравјето му е тешко нарушено, сторителот ќе се казни со затвор од една до десет години.
- настапила смрт на едно или повеќе лица, сторителот ќе се казни со затвор најмалку четири години.
- некое лице ќе биде тешко телесно повредено или здравјето му е тешко нарушено, сторителот ќе се казни со затвор од три месеци до три години.
- настапила смрт на едно или повеќе лица, сторителот ќе се казни со затвор од шест месеци до пет години.

Пример: Ги заменил лековите во болница со некој отровен фалсификат или биолошки контаминиран препарат, и ќе испоумрат сите пациенти, и сторителот ќе биде казнет со затвор од 6 месеци до 5 години.

- Ви изгледа ова нормално?! – Ова е класичен пример на биотероризам.

Ве молам да ми дадете одговор за вашето стојалиште кон ова хипотетичка претпоставка.

Б. ЗАГАДУВАЊЕ НА СРЕДИНАТА:

„Загадување на животната средина и природата“ од Член 218

(1) Тој што со испуштање на отровни или издувни гасови, на поголемо количество од максимално дозволеното со закон на материјали или јонизирачко зрачење во воздухот, водата или почва или на друг начин може да предизвика или ќе предизвика значително оштетување на квалитетот на воздухот, водата или почвата или опасност за животот или

здравјето на луѓето или уништување на растителен или животински свет во поголеми размери, или на ретки видови на растенија или животни, ќе се казни со затвор од четири до десет години.

„Тешки дела против животната средина и природата“ од Член 234

- настапи тешка телесна повреда или тешко нарушување на здравјето на повеќе лица, сторителот ќе се казни со затвор од една до десет години.
- настапи смрт на едно или повеќе лица или промените од загадувањето не можат долго време да се отстранат, сторителот ќе се казни со затвор од најмалку четири години.
- настапи имотна штета од големи размери, сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.
- настапило значително влошување на животните услови во рамките на заштитено подрачје определено со закон, сторителот ќе се казни со затвор од најмалку три години.

„Неовластено производство и промет со општоопасни материи“ од Член 295

- ќе се казни со парична казна или со затвор до една година.

Како тоа само 1 година?

Пример 1: Некој ќе товари два куфера експлозив или 200 кутии петарди ќе му плати на шоферот по 1000 денари по куфер нека ги носи за Софија, и ќе го пријави и шоферот таму, и ни крив ни должен има да одробија за тероризам 10 години.

Пример 2: Некој наоѓа доволно опасна материја да не убие сите... и по 10 години некои други што ќе се населат:

„Првиот: Абе види не им чинеше законот, тој првиот пат не му успеа, делото му остана во обид и го пуштија, ама вториот пат ги збриша од лицето на земјата. Сироти Македонци :(

Вториот: Еее цела нација ја снеса оти не им чинел законот. Што бе сироти, треба во Гинис да ги прогласат за најглупава нација во светот!“

Масовните труења и загадувања се еднакви на биотероризам, масовно нарушување на здравјето на луѓето со фалсификат инсулин, фалсификат лекови, фалсификат протези и помагала кои наместо да помогнат чинат штета, се всушност дела кои треба да се разделат во посебна категорија **ДЕЛА ПРОТИВ НАСЕЛЕНИЕТО**, се закануваат со предизвикувања на масовни страдања и смрт на многу лица што директно влијае на опстојувањето на Македонскиот и сите останати народи кои живеат во Македонија. За тоа нема минимална-максимална казна, **моменталните казни се смешни до буквален степен на исмејување, наместо тоа, за нив треба да има единствена казна доживотен затвор без можност за преиначување на казната затвор во условна казна.**

ДЕЛ 10.

Кривично дело кое треба да се смета за тероризам.

„Оштетување брани“ од Член 293

Тој што ќе оштети брани или уреди што служат како заштита од природни непогоди, ќе се казни со парична казна или со затвор до една година.

Пример: Значи ако некој ја оштети браната доволно за по некое одредено време (во часови/минути) истата да попусти под притисокот на водата и го поплави цел град или цело село да речеме еве ноќно време и успее да удави илјадници луѓе, тогаш сторителот ќе се казни со една година казна затвор што ќе се преиначи во две години условна, и плус ќе биде

задолжен да плати 170 евра за еден трактор камења да може да се санира процепот на браната.

Споредбено земено - за пиратерија ќе лежи 5 години.

Ве молам да ми дадете одговор за вашето стојалиште кон ова хипотетичка претпоставка.

ДЕЛ 11.

Кривични дела против државата

Мора за сите дела од Глава 28 Кривични дела против државата, како и делата кои го опфаќаат тероризмот односно од членовите 313, 394-а, 394-б, 394-в, 419, делата КРИВИЧНИ ДЕЛА ПРОТИВ ЧОВЕЧНОСТА И МЕЃУНАРОДНОТО ПРАВО да биде назначено дека се заканува казна затвор од минимум 10 години до доживотен затвор без можност за преиначување ублажување и заменување на казната со условна казна.

Како тоа Член 317 опфаќа само оддавње државна тајна, тоа значи дека другите тајни означени со степени интерно, доверливо и строго доверливо кој има овластување да ги чита смее и да ги оддаде?!

Шпионажа – З.К. ја прислушувал цела држава и се договори со Јавниот обвинител да добие 3 само години затвор за дело Шпионажа, па дури за малку и ќе го амнестираа.

Можеби во конкретниот случај делото е направено за заштита на јавниот интерес и осудениот никогаш не требало воопшто да не биде ниту обвинет а не пак осуден, но сепак казната пропишана за шпионажа е срамна, има држави каде што за шпионажа како и за останатите дела против државата има смртна казна.

Имајќи го во предвид член 8 од Законот за класифицирани информации:

„(1) Класифицираната информација со степен „ДРЖАВНА ТАЈНА“ е информација чие неовластено откривање би предизвикало загрозување и нанесување непоправливи штети на трајните интереси на Република Македонија.

(2) Класифицираната информација со степен „СТРОГО ДОВЕРЛИВО“ е информација создадена од државните органи, органи на единиците на локалната самоуправа и други институции која е од значење за јавната безбедност, одбраната, надворешните работи и безбедносните и разузнавачките активности на органите на државната управа на Република Македонија, а чие неовластено откривање би предизвикало исклучително сериозна штета за виталните интереси на Република Македонија.

(3) Класифицираната информација со степен „ДОВЕРЛИВО“ е информација создадена од државните органи, органи на единиците на локалната самоуправа и други институции која е од значење за јавната безбедност, одбраната, надворешните работи и безбедносните и разузнавачките активности на органите на државната управа на Република Македонија, а чие неовластено откривање би предизвикало сериозна штета за важните интереси на Република Македонија.

(4) Класифицираната информација со степен „ИНТЕРНО“ е информација чие неовластено откривање би предизвикало штета за работењето на државните органи, единиците на локалната самоуправа и други институции кои се од значење за јавната безбедност, одбраната, надворешните работи и безбедносните и разузнавачките активности на органите на државната управа на Република Македонија.“

Ве молам да ми дадете одговор дали нашата држава Република Македонија е помалку вредна од другите држави па во тој контекст за предизвикување на штета за работењето на државните органи, единиците на локалната самоуправа и други институции кои се од значење за јавната безбедност, одбраната, надворешните работи и безбедносните и

разузнавачките активности на органите на државната управа на Република Македонија, за предизвикување на сериозна штета за важните интереси, предизвикување на исклучително сериозна штета за виталните интереси, како и за предизвикување на непоправливи штети на трајните интереси на Р.М. не можеме сторителот - шпион да го осудиме на доживотен затвор?

ДЕЛ 12.

Војна

„Поттикнување на агресивна војна од Член 415

Тој што повикува или поттикнува на агресивна војна, ќе се казни со затвор од една до десет години.“

- Каква е таа агресивна војна, постои ли и пријателска војна?

ДЕЛ 13.

Околу препораките на Прибе - уште нема никаква имплементација:

Во однос на самата забрана за вршење професија, должност, дејност групата експерти на Прибе рече дека треба да се однесува за сите нивоа во правосудниот систем. Односно треба да се измени Кривичниот Законик со цел да се даде можност за ЗАБРАНИТЕ да се од ТРАЕН карактер, односно да не бидат ограничени со рок од 6 месеци до 5 години туку засекогаш, и да се однесуваат на тоа да не смее лицето никогаш да работи на тој факултет од кои произлегуваат професијата/должноста/дејноста - тоа подразбира на сите нивоа. Реформаторската влада се направи народски кажано „наудрена“ за ваквото барање затоа што се знае дека после ваква пресуда осуденото лице може да ја фрли дипломата од факултетот кое го завршило и да оди да се запише на нов факултет во програма која го специјализира во различна професија од онаа за која била донесена трајната забрана.

Погледнете ја вистината во очи, тоа е тоа што го рече Прибе, не да се разрешат судиите, па да се вратат да бидат стручни соработници, и после смена на политичката гарнитура пак да можат да бидат судии - туку не што нема да можат да бидат судии туку да не можат да бидат ниту нотари, адвокати, извршители, професори по правни науки, правници во фирми, едноставно - н и ш т о - што опфаќа правната професија, должност и дејност!

ДЕЛ 14.

Невбројани т.е. неопфатени противуставни делувања како и делувања против меѓународните договори кои мораат да бидат вбројани како кривични дела во КЗ

ПОВРЕДУВАЊЕ НА СЕКУЛАРНОСТА НА ДРЖАВАТА:

„Член 19 со измените од амандман VIII од Уставот на Р.М.:

(1) Се гарантира слободата на вероисповеста.

(2) Се гарантира слободно и јавно, поединечно или во заедница со други, изразување на верата.

(3) Македонската православна црква, како и Исламската верска заедница во Македонија, Католичката црква, Евангелско-Методистичката црква, Еврејската заедница и другите верски заедници и религиозни групи се одвоени од државата и се еднакви пред закон.

(4) Македонската православна црква, како и Исламската верска заедница во Македонија, Католичката црква, Евангелско-Методистичката црква, Еврејската заедница и другите верски заедници и религиозни групи се слободни во основањето на верски училишта и на социјални и добротворни установи во постапка предвидена со закон.“

Спротивно делување во однос на став 3 (или поточно: во смисла на точка 1 од амандман VII кој го заменува став 3 на член 19 од Уставот на РМ) не е претпоставено во Кривичниот Законик, односно не постои кривична одредба за спротивно делување на Македонската православна црква, како и Исламската верска заедница во Македонија, Католичката црква, Евангелско-Методистичката црква, Еврејската заедница и другите верски заедници и религиозни групи како и нивни поедини свештеници во однос на одвоеноста од државата каде се подразбира било какво мешање и влијание надвор од редовните обичаи, односно забрана за повикување на граѓаните и наметнување на нивното лично политичко уверување и вклучувањето на истото во религиозните одреди што ги прават со што доаѓа до директно влијание понекогаш можно е и донесување во заблуда што е директно спротивно на одвоеноста од државата т.е. сторуваат поврзување кон државната власт или опозиција по повод дадено политичко прашање, ги наметнуваат нивните политички ставови и гледишта кои ги вметнуваат во своите молитви се со цел влијание во политичките одлуки на граѓаните односно во политичките партии во кои тие евентуално членуваат со крајна цел влијание кај пратениците односно нивно индиректно влијание во законодавниот дом (Собранието) преку дејноста која ја вршат.

Потребно е КЗ експлицитно да пропише кривично санкционирање на носење на граѓани во заблуда или организирање на нивно политичко делување, или наметнување на политички ставови и гледишта од страна на религиозните заедници, групи и поедини свештеници во однос на тоа што Р.М. е секуларна држава во согласност со Уставот, за што во крајна линија може да се смета дека бидејќи работа која ја вршат свештениците се нарекува богослужба, тоа значи дека му служат на Бог, а не на некоја политичка партија, а со тоа што наметнуваат свои ставови и гледишта или ставови и гледишта на политичка партија или движење станува збор дека прават кршење на Уставот како прво, и кривично дело пречекорување на овластувањата во службата како второ. Второто е во симболична смисла. Богослужбата е дефинирана во канонските закони на црквата, и во соодветни документи на другите верски заедници.

„Член 32 од Уставот на Р.М.:

- (1) Секој има право на работа, слободен избор на вработување, заштита при работењето и материјална обезбеденост за време на привремена невработеност.
- (2) Секому, под еднакви услови, му е достапно секое работно место.
- (3) Секој вработен има право на соодветна заработувачка.
- (4) Секој вработен има право на платен дневен, неделен и годишен одмор.
- (5) Од овие права вработените не можат да се откажат.
- (6) Остварувањето на правата на вработените и нивната положба се уредуваат со закон и со колективни договори.“

Во однос на Член 32 не постои кривична одговорност за недозволување на транспарентен увид во целокупните списи од секој оглас за вработување било да е тој објавен од државен орган или од приватно лице.

Не смее на никој граѓанин да му биде ускратена можноста да направи увид во целокупната постапка за оглас за вработување на кој тој учествувал.

Со моменталната поставеност не постои одговорност доколку некое лице бара увид во целокупната постапка за оглас за вработување на кој тој учествувал и барањето му биде одбиено.

„Член 39 од Уставот на Р.М.:

- (1) На секој граѓанин му се гарантира правото на здравствена заштита.
- (2) Граѓанинот има право и должност да го чува и унапредува сопственото здравје и здравјето на другите.“

Доаѓа до оштетување на буџетот на Р.М. доколку граѓанинот не ја извршува својата должност и постапува спротивно од став 2 од Член 39. Ако лекар му забрани на граѓанин некоја одредена активност на пример му забрани да пуши цигари - дејство со кое го нарушува своето здравје и здравјето на другите и му препише одредена медицинска терапија за која 90% од средствата за неа паѓаат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија - ФЗОМ односно на товар на буџетот на Р.М., и **истиот не се придржува кон препораките на лекарот, и лекарот само му ја продолжува терапијата па наместо граѓанинот да го чува своето здравје и да дојде до негово унапредување неговата состојба ќе се влоши и ќе премине во хронична, и со препишување на секоја следна терапија на товар на фондот ќе дојде до трајно оштетување на средства од буџетот на Р.М.** кои можеби за еден случај се занемарливи но се работи за масовен број на случаи и **со донесување на кривична одредба која ќе го опфати став 2 од Член 39 од Уставот на РМ ќе дојде до значителни заштеди во буџетот како и до подигнување на јавната свест** каде преку стравување од кривичен прогон граѓаните многу повеќе ќе се грижат за своето здравје.

Сите дела кои произлегуваат од прекршувањето на одредбите на Уставот мораат да бидат покриени во Кривичниот Законик.

Не смее ниту едно прекршување на било кој член од Уставот или амандман кој заменува дел од Уставот да не биде опфатено во Кривичниот Законик.

Уставот е највисок акт во секоја држава, зошто некој би се повикувал на право од Уставот ако не следи санкција за тој кој му го нарушил тоа право?!

На овој начин голем дел членови од Уставот се поистоветуваат со некој етички кодекс кои пак моќните фигури во општеството го сметаат како тоалетна хартија. Пример за ова се постапките на Претседателот на Р.М.

„Член 98 изменет преку амандман XXV од Уставот на Р.М.:

- (1) Судската власт ја вршат судовите.
- (2) Судовите се самостојни и независни.
- (3) Судовите судат врз основа на Уставот и законите и меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот.
- (4) Забранети се вонредни судови.
- (5) Видовите, надлежноста, основањето, укинувањето, организацијата и составот на судовите, како и постапката пред нив, се уредуваат со закон, што се донесува со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број пратеници.“

„Глава VI. МЕЃУНАРОДНИ ОДНОСИ од Уставот на Р.М.:

Член 118

- (1) Меѓународните договори што се ратификувани во согласност со Уставот се дел од внатрешниот правен поредок и не можат да се менуваат со закон.“

Договорот помеѓу Република Македонија и Република Грција за спорот со името насловен како: „КОНЕЧНА СПОГОДБА ЗА РЕШАВАЊЕ НА РАЗЛИКИТЕ ОПИШАНИ ВО РЕЗОЛУЦИИТЕ 817 (1993) И 845 (1993) НА СОВЕТОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ, ЗА ПРЕСТАНУВАЊЕ НА ВАЖНОСТА НА ПРИВРЕМЕНАТА СПОГОДБА ОД 1995 Г. И ЗАВОСПОСТАВУВАЊЕ НА СТРАТЕШКО ПАРТНЕРСТВО МЕЃУ СТРАНИТЕ“ во точка 3 се вели

„Втората страна нема повторно да го употребува на кој било начин и во каква било форма симболот порано истакнат на нејзиното поранешно државно знаме. Во рок од шест месеци по влегувањето во сила на оваа Спогодба, Втората страна ќе пристапи кон отстранување на симболот истакнат на нејзиното поранешно државно знаме од сите јавни места и од јавна употреба на нејзина територија. Археолошките артефакти не спаѓаат во опфатот на оваа одредба.“

Ова означува дека македонските дипломатски претставници (амбасадори и конзули) во дипломатско-конзуларните преставништва (ДКП-та) на Р.М. во странство нема да смеат да го истакнуваат знамето со ѕвездата од Вергина/Кутлеш.

Овој меѓународен договор има делови поврзани со обврски за долг временски период односно не целата негова содржина стапува на сила веднаш. Но тоа е во односот на меѓународен план, но тоа што нас не интересира е фактот дека според член 118 од Уставот овој договор кој веќе два пати е ратификуван во Собранието на Р.М. е всушност дел од нашиот внатрешен правен поредок, и кога е тоа така мене ме интересира зошто МВР не пристапи кон кривично допрецизирање на одговорноста која можат да ја сносат нашите дипломатски претставници доколку постапат спротивно на овој договор и истакнат или се фотографираат со старото знаме на РМ или во билокоја форма со симболот на ѕвездата од Кутлеш што директно ќе значи непријателски чин на официјално дипломатско лице кон друга држава, провокација и кршење на одредбите од договорот? **Нормално новиот член во КЗ кој би го опфатил ова би бил исто така во согласност со договорот со одреден датум во иднина од кога ќе почне да се применува, што пак е доволно за да можат сите граѓани да бидат запознаени со промената, и да се придржуваат кон забраната.** Пример за ваков настан е случајот со Македонскиот амбасадор во Канада кој се сликал со симболот од Кутлеш и карта на етничка (голема) Македонија, настан кој Р. Грција го толкуваше како провокација. Верувам дека постои можност Министерството за Надворешни Работи да поведе дисциплинска постапка во ваков случај, но како што реков и претходно потребно е вакви ствари да бидат кривично санкционирани и Уставот и меѓународните договори да бидат кривично-правно заштитени.

Исто така **треба да се обезбеди кривична одговорност за наставниците кои ќе предаваат некоја „друга“ историја различна од онаа која ќе произлезе од заедничките тела кои ќе произлезат од овој договор и која истите ќе ја утврдат како унифицирана/универзална историја за двете страни.**

Заклучок

Се надеваме дека ќе добиеме одговор, и дека нашите предлог-измени и дополнувања ќе бидат имплементирани во Кривичниот Законик на Република Македонија. Ве замолуваме на конкретните места кои се обележани со црвени букви низ целиот текст да ни дадете одговор за вашето стојалиште кон наведените хипотетички претпоставки односно прашањата кои произлегуваат од самиот текст.

Велес, 03.10.2018 година

Коментарите и предлозите ги поднесуваат:
Жарко Ѓуров и Лилјана Ацковска

Авторски права:

© 2018, Жарко Ѓуров и Лилјана Ацковска.

Не е дозволено репродуцирање на ниту еден дел од овој текст во било која форма, електронска или пишана (вклучувајќи фотокопирање и снимање) со цел истиот да го преставите како ваше дело. Делови од овој текст можат да се користат без претходна дозвола но под услов изворот односно двајцата автори да бидат соодветно и видливо наведени.

Било каква злоупотреба се казнува според чл.157 од Кривичниот Законик на Р.М.